

Τα πρώτα σπέρματα οδοντιατρικής εκπαίδευσης στον Ελλαδικό χώρο στα πλαίσια λειτουργίας της Ιονίου Ακαδημίας

Δρ. Δ. Κουτρούμπας¹, Αθ. Κοροπούλη², Γ. Χατζηευσταθίου²

¹: Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Μουσείο Τμήματος Οδοντιατρικής Ε.Κ.Π.Α., ²: Προπτυχιακός φοιτητής Τμήματος Οδοντιατρικής Ε.Κ.Π.Α.

Σκοπός

Η μελέτη και παρουσίαση των πρώτων μαθημάτων Οδοντιατρικής σε Ελληνικό εκπαιδευτικό ίδρυμα κατά την επαναλειτουργία της Ιατροχειρουργικής Σχολής (1844 – 1865), αλλά και των πρώτων διπλωματούχων με αναφορές στην Οδοντιατρική επιστήμη.

Υλικό – Μέθοδος

Χρησιμοποιήθηκαν οι τεχνικές της ιστορικής έρευνας για την ανάλυση και την ερμηνεία της πρωτογενούς και δευτερογενούς βιβλιογραφίας.

Αποτελέσματα:

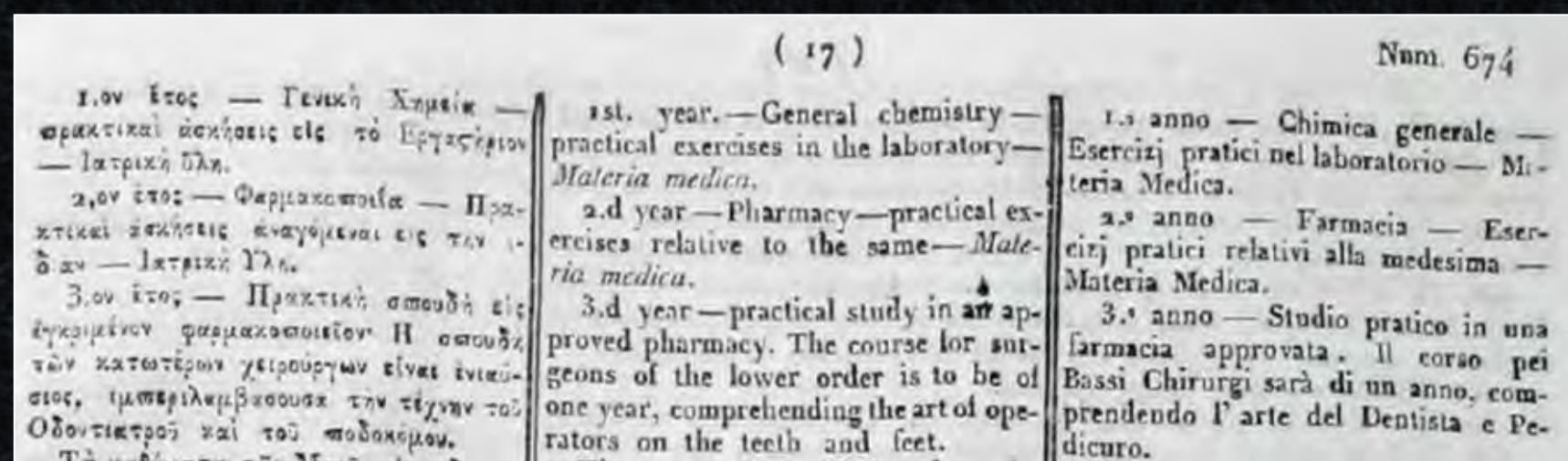
Το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, γνωστότερο ως Ιόνιος Ακαδημία, ιδρύθηκε από τον F. North, κόμη του Guildford (1766 – 1827). Ξεκίνησε δε τη λειτουργία του το 1824 και αποτελούνταν από τέσσερεις σχολές: τη Θεολογική, τη Νομική, την Ιατρική και τη Φιλοσοφική.

Ιόνιος Ακαδημία, Κέρκυρα

Η διδασκαλία οδοντιατρικών μαθημάτων

Από το πρόγραμμα μαθημάτων για την ειδικότητα της Χειρουργικής διαπιστώνεται η ύπαρξη μαθήματος με την επωνυμία «Τέχνην Ὀδοντιατροῦ». Δεδομένου ότι η Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ιονίου Πολιτείας ήταν τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική και ιταλική γλώσσα, το μάθημα αποδίδεται ως «Art of Dentist» και «Arte del Dentista» αντίστοιχα. Ὅμοια, στον Κανονισμό του 1843 για την Κατώτερη Χειρουργική εμφανίζεται η διδασκαλία της Τέχνης του Οδοντιάτρου και του «ποδοκόμου». Ωστόσο αποδίδεται στα αγγλικά ως «the art of operators on the teeth», ενώ στα ιταλικά παραμένει η απόδοση «Arte del Dentista». Οι παραδόσεις ήταν προφορικές, χωρίς συγκεκριμένο σύγγραμμα με αποτέλεσμα να μην είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε το ακριβές περιεχόμενο της διδασκαλίας του μαθήματος Τέχνη Οδοντιάτρου ή Οδοντοκόμου.

Το πρόγραμμα σπουδών του 1843. Οι Κατώτεροι χειρουργοί εκπαιδεύονταν και στην «Τέχνη του Ὀδοντιατροῦ». Εφημερίς Επίσημος του Ηνωμένου Κράτους των Ιονίων Νήσων Αρ. 674/ 1843: 17.

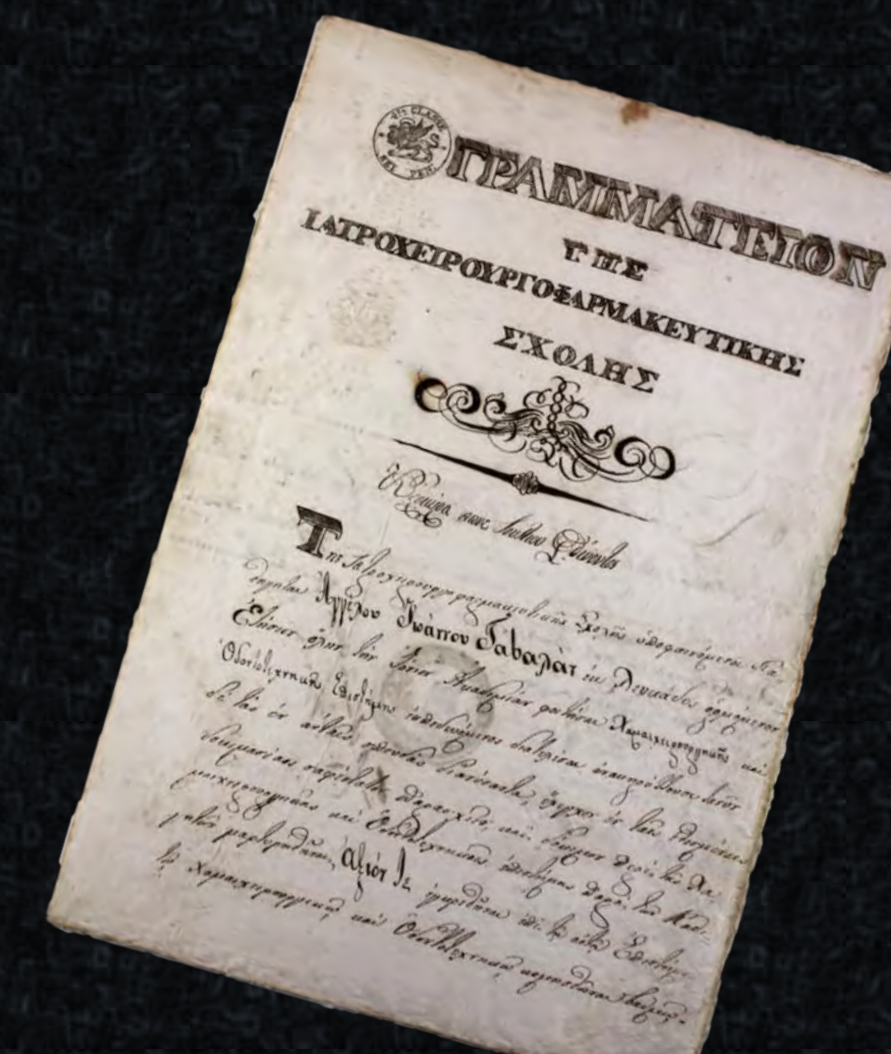
Οι απόφοιτοι Κατώτερης Χειρουργικής & Οδοντιατρικής

Ακόμα μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι απόφοιτοι καθώς ο επίσημος τίτλος τους φανερώνει έναν απρόσμενα αναβαθμισμένο ρόλο του οδοντιατρικού σκέλους.

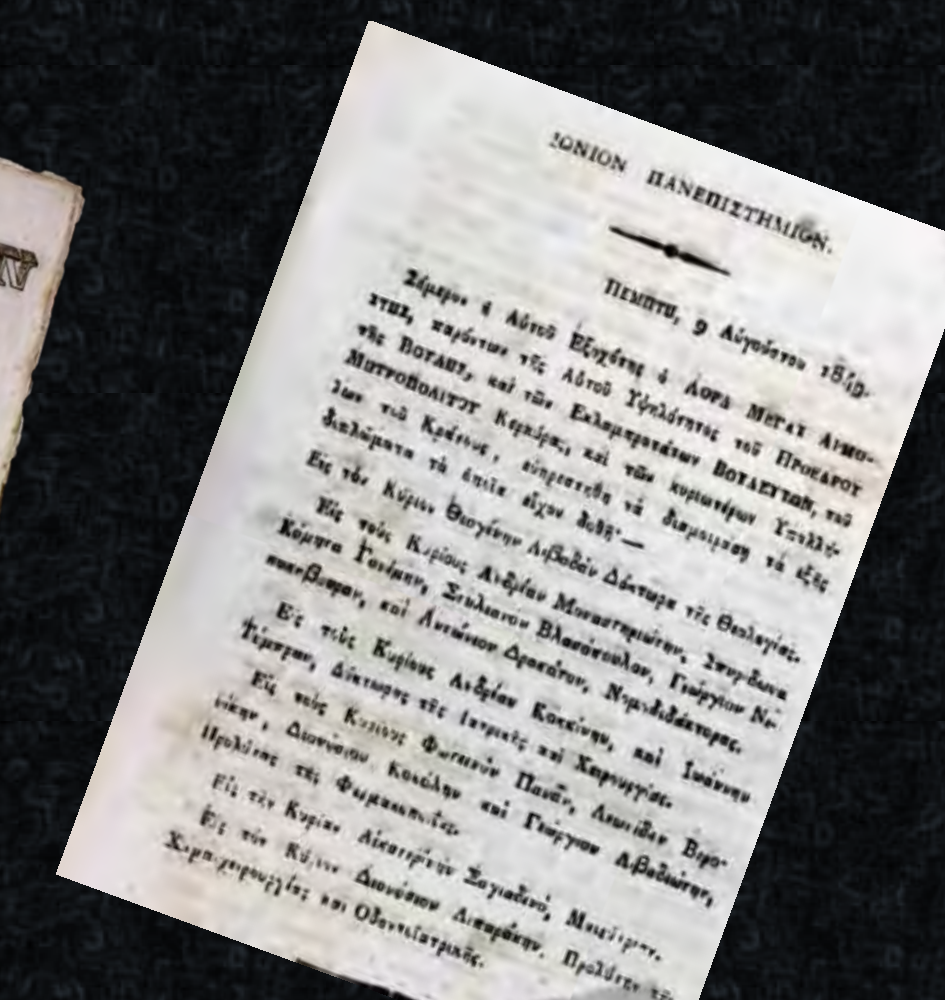
Την 9η Αυγούστου 1849, μαζί με τους πρώτους απόφοιτους της Ιατρικής Σχολής λαμβάνει το δίπλωμα του «Προλύτη τῆς Χαμαιχειρουργίας καὶ τῆς Ὀδοντοϊατρικῆς» ο Διονύσιος Λιπαράκης.

Η περίπτωση Λιπαράκη δεν είναι και η μοναδική. Στο Μουσείο Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών φυλάσσεται ένα μοναδικό τεκμήριο των αρχών της οδοντιατρικής εκπαίδευσης στην Ιόνιο Ακαδημία. Πρόκειται για το δίπλωμα Χαμαιχειρουργικής καὶ Ὀδοντοτεχνικῆς Ἐπιστήμης του Αγ. Γαβαλά (1855).

Εκτός από τον Λιπαράκη και Γαβαλά ο καθ. Εμ. Εμμανουήλ καταγράφει και την περίπτωση του Ν. Βαρβιάνη από τη Ζάκυνθο ο οποίος τον Ιούλιο του 1861 λαμβάνει το δίπλωμα το οποίο του παρέιχε το δικαίωμα να μετέρχεται την Υποχειρουργία και Οδοντιατρική.

Το δίπλωμα Χαμαιχειρουργικής και Οδοντοτεχνικής Επιστήμης του Α. Γαβαλά (Ιούλιος 1855)

Η δηλοποίηση της αποφοίτησης πτυχιούχων της Ιονίου Ακαδημίας. Τελευταίος αναφέρεται ο Διονύσιος Λιπαράκης Προλύτης της Χαμαιχειρουργίας και Οδοντιατρικής

Συμπεράσματα

Οφείλουμε να σταθούμε στην ιδιαιτερότητα των διπλωμάτων τα οποία χορηγούσε η Ιόνιος Ακαδημία για την ειδικότητα της Κατώτερης Χειρουργικής καθώς είναι ο πρώτος πανεπιστημιακός ευρωπαϊκός φορέας, ο οποίος αναφέρεται στην Οδοντιατρική απονέμοντας ακαδημαϊκό τίτλο σπουδών. Και αυτό διότι εν έτη 1845 η προσφορά οδοντιατρικών μαθημάτων εκ μέρους ενός πανεπιστημιακού ιδρύματος και ειδικά ευρωπαϊκού είναι εξαιρετικά σπάνια. Για παράδειγμα στη Γαλλία η École Dentaire de Paris ιδρύθηκε το 1880 ενώ στη Γερμανία η πρώτη ιδιωτική οδοντιατρική σχολή ιδρύθηκε από τον Ed. Albrecht στο Βερολίνο το 1855.

Βιβλιογραφία:

Εφημερίς Επίσημος του Ηνωμένου Κράτους των Ιονίων Νήσων (Gazzetta Ufficiale degli Stati Uniti delle Isole Ionie).
Κουτρούμπας Δ, Βουγιουκλάκης Γ. Ο ρόλος του Ιατροσυνεδρίου στην Ελληνική Οδοντιατρική κατά την περίοδο 1834 – 1924. Ελληνικά Στοματολογικά Χρονικά. 2017; 61: 9 – 24.
Πεντόγλαος Γ. Η Ιατρική Σχολή της Ιονίου Ακαδημίας (1824 – 1828, 1844 – 1865). Διατριβή επί Υψηλότητας. Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ. 1980: 111.